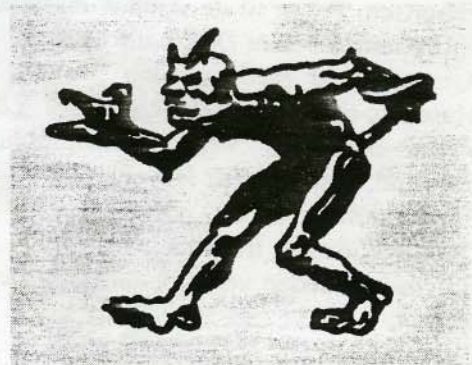

Kunst

omkring trolden

Informationsavis fra Museums- og kunstforeningen for Vejen og omegn

Forfatteraften med Suzanne Brøgger.

Igen i denne sæson er der mulighed for at møde en af tidens store danske forfattere på Vejen Kunstmuseum.

Tirsdag d. 2. marts kl. 19.30 vil Suzanne Brøgger fortælle om sit forfatterskab fra 'Fri os fra kærligheden' til 'Jadekatten'. Selv om der er sket meget siden debuten i 1973 til 'Jadekatten' i 1977, så dukkede 'Jadekatten' allerede op i den første bog.

Suzanne debuterede på et tidspunkt, da ungdomsoprør og kvindebevægelse satte sit præg på debatten.

I de to første bøger 'Fri os fra kærligheden' og 'Kærlighedens veje og vildveje', blev der rettet kraftige angreb på den traditionelle familie og kærlighedsopfattelse, men uden at det var i fuld overensstemmelse med de synspunkter, der var oppe i tiden. Også kvindens hidtidige rolle blev kritiseret, uden at hun kunne tages til indtægt for synspunkterne i kvindebevægelsen, der voksede op samtidig med Suzanne Brøggers forfatterskab.

Ordet kærlighed blev erstattet af forførelse, og mødet med andre mennesker blev fastslået som det væsentlige i menneskets ønske om oplevelse og forandring.

I romanen 'Creme Fraice' stilles det væsentlige spørgsmål: "Hvordan skal man bære sig ad med at leve livet mindst ulykkeligt og mest interessant, inden man dør?".

Derfor handler hendes bøger både om den store verden og den lille landsby, fra rejser og forandringer til stilheden og fordybelsen.

Livsnydelser og selvkærligheden er vigtig i hendes liv og forfatterskab. Hendes forfatterskab præges af skarpe analyser og provokationer og viser stor viden om filosofi og sociologi. Tigeren er et gennemgående symbol for sig selv i flere af hendes bøger. I katten ser hun den kraft, hun sætter pris på. Katten har tyngdepunkt i sig selv, - den er stor, farlig, smuk og gør, hvad den vil!

Suzanne Brøgger gav i 90'erne afkald på det frie liv, hun havde hyldet, og fik mand og barn.

Hendes seneste store roman 'Jadekatten' er en underholdende og dyster slægtskrønike, der hudfletter det moderne samfund i beskrivelsen af personer i hendes polsk/jødiske familie, hvor af flere blev repræsentanter for opløsningstendenser i det moderne samfund. Samtidig er bogen et voldsomt moderopgør.

Suzanne Brøgger har skrevet nitten bøger, heraf to børnebøger.

Det er en af landets mest omtalte forfattere, der kommer

til Vejen. Suzanne Brøgger har fået flere priser, herunder PH-prisen, Prisen til de skønne og nyttige Videnskabers Forfremmelser samt De gyldne laurbær.

Arrangementet med Suzanne Brøgger er arrangeret af Museums-og Kunstforeningen for Vejen og Omegn, Vejen Bibliotek, Vejen Kunstmuseum, Familie og Samfund, Malt Herreds Hovedkreds.

Entré til aftenen kr. 80,-

Der bliver forsalg fra Svends Kiosk.

Billetsalg desuden ved indgangen, så længe der er ledige pladser.

PEH

Ekstraordinær generalforsamling.

Torsdag d. 5. nov. afholdtes på museet den annoncerede ekstraordinære generalforsamling.

Der var kun få fremmødte. De på generalforsamlingen d. 17. sept. 1998 fremlagte og tidligere udsendte vedtægter blev vedtaget.

Bestyrelsen.

Stationsbyen som miljø og begreb.

Vejenhus, bygget 1910.

Stationsbyer er fællesbetegnelsen for den lange række af nye byer, der som et nyt element i det danske kulturlandskab voksede frem i sidste halvdel af forrige århundrede.

Hvor skibsfarten i middelalderen havde haft den altafgørende indflydelse på købstædernes placering, blev det i industrialismens tidsalder jernbanen, som kom til at bestemme, hvor de "nye" byer voksede op. Stationerne blev meget ofte, men ikke altid, den lokaliserende faktor for de nye byer, deraf navnet stationsbyer.

Den økonomiske udvikling i landbosamfundet skabte i midten af 1800-tallet grobunden for nye serviceerhverv indenfor handel og håndværk. Bønderne forlod i løbet af 1800-tallet gradvis selvforsyningsøkonomien til fordel for markedsøkonomi. Det skabte et nyt marked for varer og tjenesteydelser. Købstæderne havde siden middelalderen haft monopol på handel og håndværk, men det blev ændret med næringsloven af 1857. Handlende og håndværkere måtte nu slå sig ned i landdistrikterne. Nye byer, der i starten udelukkende blev beboet af handlende og håndværkere, voksede hurtigt op. Stationsbyerne blev først og fremmest oplandsbyer, der forsynede beboerne i de omkringliggende landdistrikter med varer og tjenesteydelser.

Kulturhistorisk set var stationsbyerne længe et overset begreb. De blev med rette eller urette betragtet som grimme, selvgroede byer, der havde udfyldt nyopståede behov for formidling af varer og tjenesteydelser i det danske landbosamfund, og kulturhistorikerne anså dem for uinteressante sammenlignet med de gamle købstæder. Dette syn på stationsbyerne ændrede sig for små tyve år siden. Kulturhistorikerne begyndte så småt at få øjnene op for stationsbyerne og deres placering såvel i kulturhistorien som i kulturlandskabet, og forskningsprojektet blev sat i gang. Denne interesse for stationsbyerne er aldrig døet helt ud, der forskes stadig rundt om i landet i stationsbyer.

Det er lederen af Lokalhistorisk Arkiv, Vejen, Linda Klitmøller, der i foredraget med eksempler og fotografier hentet fra stationsbyerne Vejen, Brørup og Holsted, vil kaste lys over de sidste tyve års forskning i stationsbyen som kulturhistorisk begreb og miljø.

Arr. Bedre Bymiljø, Vejen Turistforening og Museum- og kunstforeningen for Vejen og Omegn i samarbejde med Folkeuniversitetet, Vejen.

Entré kr. 25.

Trolde springvandet i is og sne.

I de første mange år efter afsløringen i 1923 af Niels Hansen Jacobsen: "Trolde, der lugter menneskekød", foregik overrislingen af anlægget med varmt spildevand fra det nærliggende elværk. I de rigtig kolde vintertage dannede der sig derved særprægede og imponerende isdannelse.

"Trompet på mange måder"

Trompetist Per Nielsen på Museet.

Onsdag d. 10. februar 1999 kl. 19.30 afholder Museums-og Kunstforeningen for Vejen og Omegn koncert med den sønderjyske trompetist Per Nielsen.

Der venter os en spændende musikaften. Per Nielsen vil give en enestående oplevelse, med spil på hans i alt 13 forskellige trompeter, i akkompagnement med på piano Flemming N. Pedersen.

Per Nielsen, der er trompetist og solist ved Sønderjyllands Symfoniorkester i Sønderborg, har mange CD-udgivelser og koncerter bag sig. Han behersker en bred vifte af genrer i underholdnings- og klassisk musik.

Hvem er manden?

Ja, spørg i det sønderjyske - det er manden med trompeten, hvor han er godt kendt bl.a. også i garder kredse, har været dirigent i Gråsten Garden, hvor han er æresmedlem. Har flere gange været gæsteinstruktør i Sønderborg Garden, og han er manden, der ved ringriderfester pludselig kan gå i gardens rækker og spille, sammen med gardens medlemmer, på sin elskede trompet.

Per Nielsen er født i Sønderborg i 1954. 1973. Uddannet fra Det Kgl. Danske Musikkonservatorium i København. 1976. Eb-cornetist ved Slesvigske Fodregiments Musikkorps i Haderslev. 1979. Trompetist ved Sønderjyllands Symfoniorkester. 1982. Studier i Chicago ved Vincent Chichowicz. 1986. Solotrompetist ved Sønderjyllands Symfoniorkester. Studier i Amsterdam ved Peter Masseurs. 1988. Studier i Paris ved Maurice Andre.

Per Nielsen har optrådt som solist i ind-og udland, samt i radio og TV, bl.a. på AM Singapore, det mest populære TV program i Singapore. Solist i Flandern Music Festival.

Solist med Franz Lamberth i "Ball des Sports" i 1979 i Wiesbaden. Solist med det anerkendte orkester i Danmark "Collegium Musicum" ved "Harzburger Musiktage". Solgt i alt omkring 70.000 CD'er i Danmark.

Billetter til koncerten i Vejen kr. 50,- for medlemmer. For øvrige kr. 75,-

Billetter sælges kun ved indgangen.

Erik Heide udstillingen

- nu beriget med "Fugl Phønix"

Frem til og med søndag d. 21. februar er der fortsat mulighed for at se museets omfattende udstilling med værker af den nulevende danske billedhugger Erik Heide. Fra juleaften har hele udstillingen stået tilgængelig - alle 24 kasser i julekalenderdelen af udstillingen er blevet åbnet.

I løbet af hverdagene i december har 942 elever og lærere været for at deltage i åbningen af julekalenderen. Det har affødt mange forskellige reaktioner. Der er blevet brugt en del fantasi for at aflure indholdet i Heides til tider meget forenklede værker - tænk, at et par stubbe, en stav og en vandret klods skulle være essensen af en vandringsmand! Et andet sted har "Den døde mand fra Betlehem" givet anledning til en lille snak om begravelses

skikke - ikke noget, man så tit får talt om. I Vestsalen har der været mange emner at tage op. Tydeligt spores Heides beskæftigelse med kirkelige opgaver - det være sig gravsten eller altertavler m.m. Her ses også, hvor fascinerende skelettet er for en billedhugger - man må jo kende det indre 'stativ' for derved at genskabe kød og blod! Endelig er der også en del bure, der fører tankerne hen på forholdet mellem at være ude og inde - at være spærret inde - eller selv kunne vælge friheden.

"Fugl Phønix"

Heide udstillingen er - næsten ved en tilfældighed - i løbet af december måned blevet tilført et meget vigtigt værk: I forbindelse med den endelige opstilling af Erik Heide udstillingen her på Vejen Kunstmuseum i slutningen af

november 1998 nævnte kunstneren i en pause under arbejdet, at han for mange år siden havde afleveret et par store relieffer i byen ... "men de hænger jo ikke længere fremme." Det viste sig, at der var tale om to mægtige støbejernsrelieffer af Fugl Phønix. De har - formodentlig frem til det lokale firma PHØNIX skiftede logo i 1974 - hængt på gavlene af administrationsbygningen på Banegårdspladsen. De er siden blevet afløst af de oplyste P'er, der står hvide på den orange bund.

Reliefferne blev efterlyst hos PHØNIX, der med stor venlighed fandt dem frem og endog leverede det ene direkte på museet. Det er siden blevet hængt for enden af Gallerigangen. Bag relieffet er der installeret lys.

Tankevækkende var det: flere har siden nævnt, at de mener, at fuglene oprindelig hang med lys bag sig!

Kom og nyd synet af den flotte lykkefugl - evighedssymbolet i form af en ørn, der brænder op i sin rede for efterfølgende at bane vejen for den næste Fugl Phønix. Da man i sin tid bad Erik Heide skabe støbejerns reliefferne efter firmaets oprindelige logo stod ideen i forbilledlig forlængelse af de gode tanker, bestyrelsen for Vejen Elværk gjorde sig tilbage i 1923, da de bad billedhuggeren Niels Hansen Jacobsen om at udforme "Troldepringvandet" - en kunsthåndværksløsning på det praktiske behov for et stort kølebassin til det vand, der skulle svale de varme turbiner i det nærliggende elværk (i dag Experts butik).

Teresa Nielsen

Om billedkunstens sprog.

Som aldrig før er vi omgivet af en billedverden: - billeder overalt, i medierne, aviser, blade, reklamer og talrige T.V.kanaler. Men dette er billeder oftest som illustration eller som støtte for teksten.

Beskæftiger vi os med billedkunsten er sagen ofte en helt anden, en billedverden, der er noget i sig selv, en måde at gøre tingene på, en udtryksform. Kunsten er et begreb, et sprog, og der findes ikke et sprog med så mange dialekter som billedkunsten, - der kommer stadig flere, så der er nok at gå i gang med for beskueren.

Med andre ord kræver det en personlig indsats af den enkelte at finde ind i kunstens verden. Men det kan være svært nok, alligevel bør man ikke give op, kunsten åbner for intense oplevelser og indhold.

Nu forholder det sig naturligvis ikke sådan, at alle kunstneriske frembringelser nødvendigvis også er kunst i almenmenneskelig forstand. Størsteparten af de såkaldte kunstværker, der frembringes i en given periode er ofte blot en eftersnak af, hvad andre for længst har gjort bedre og mere ægte. Store dele af det, der i dag går under betegnelsen *kunst* er det ikke, og ordet *kunst* bliver ofte misbrugt. Ordet kunst kommer af at kunne og i videre forstand viden og indsigt. Kunnen er derfor nøgleordet, der lukker op for forståelse af, hvad kunst i grunden er. Det er derfor i spændingsforholdet mellem kunstnerens kunnen som håndværker og indsigt i tilværelsens sammenhænge, at værkerne bliver til kunst, - ting med indhold.

Billedkunstens ofte mange betydningslag kan være vanskelige at forstå, men er aldrig og kan aldrig blive entydige. Kunstværket er en synlig verden, fyldt med nærvær og intensitet. Du møder det på torve, i offentlige eller private bygninger. Du bliver konfronteret med det på museer og i de gallerier, der arbejder seriøst. Den billedkunstneriske verden kan principielt opleves af alle, være en udfordring. Som tilskuer kan vi så mere eller mindre bevidst få vores horisont udvidet. Mange kommer med et krav om at forstå. Men man må tænke i andre baner: Se, sanse, fornemme. Ikke alle har lige let ved at tilegne sig kunstens sprog, - men gå kunsten i møde.

Billedkunsten har til alle tider stået som et synligt monument foran beskueren. Sådan er det også i dag.

Så snart billedkunsten afdækker nye perspektiver, der opleves som et angreb på den kendte verdens forestillinger, bliver den ofte mødt med protest. Men man glemmer, at netop disse nye perspektiver i løbet af kortere eller længere tid bliver en selvfølgelig del af vore idedannelser, oplevelser eller tænkemåder. I andre tilfælde vækker billedkunsten umiddelbar begejstring og kommer med det samme til at indgå i beskuerens forestillingsverden.

I min mangeårige omgang med kunstnere og kunst har jeg haft rig lejlighed til at reflektere over, hvad kunst og dens indhold er. Man skal gøre noget for at komme frem til indholdet, det frugtbare. Og når man dertil, vil man finde ud af, at kunst er noget med oplevelser, med sansninger, - en skabelsesproces. Det er ikke efterligning, men noget, der er skabt. Mange vil have kunst sat i bås, nej, den må gerne flytte grænsepæle. Lad os prøve at komme den opfattelse til livs, at kunst skal være smukt eller kønt. Hvis man starter ud fra den opfattelse, så er man straks på vildspor. Skal kunsten give et billede af livet, er det en verden med lyse sider og skyggesider.

I øjeblikket er folk så kreative som aldrig før, det skyldes nok den større fritid. Der laves mange ting, ofte udstilles de under betegnelsen kunst, ja, ofte omtaler medierne det også som sådant, og endnu en gang er ordet kunst blevet misbrugt.

Der tales meget om at gøre kunsten folkelig, men det er ikke kunsten, der skal ned til folket, - det er folket, der skal op til kunsten.

Sv. Holm Larsen.

Redaktion: Poul Erik Hansen (ansvarshavende)
Badstuegade 6, 6100 Haderslev. Tlf. 74 525715
Sv. Holm Larsen, Bakkevej 3, 6600 Vejen. Tlf. 75 360633
Solveig R. Larsen, Askovvej 31 A, 6600 Vejen Tlf. 75 366255
Bladets red. modtager gerne stof fra foreningens medlemmer.